

Verksamhetsberättelse Förvaltningsberättelse Årsredovisning

2023

Parkinsonförbundet

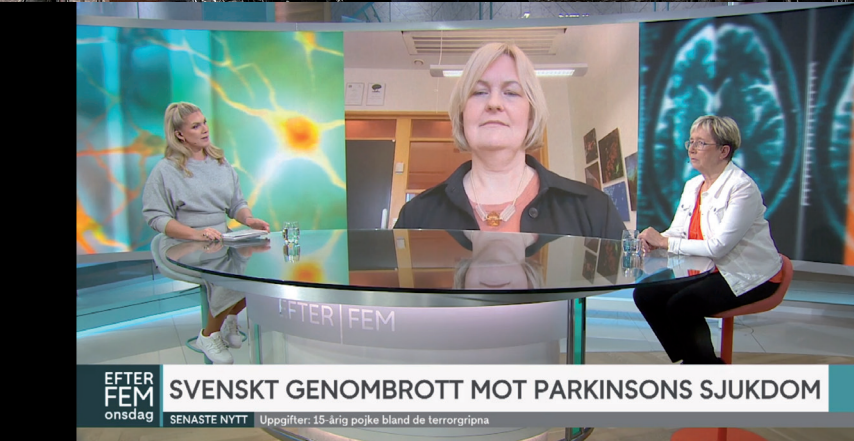

Personer med Parkinson ska ordinerars den behandling som ger bästa möjliga effekt beroende på sjukdomsstadium och symtom.

Den som fått Parkinson ska få begriplig information om behandlingsval, egenvård och behandlingsprognos. Informationen ska även ges till närstående och anhöriga för att öka kunskapen, säkerheten och förståelsen för sjukdomen.

Hälso- och sjukvården bör, i enlighet med Socialstyrelsens riktlinjer, erbjuda personer med Parkinsons sjukdom återkommande undersökningar, minst två gånger per år, hos en läkare med betydande erfarenhet av Parkinsons sjukdom

Personer med Parkinson ska ha tillgång till ett parkinsonsteam som består av läkare, sjuksköterska och minst ytterligare två av följande: fysioterapeut, arbetsterapeut, logoped, psykolog, dietist, osv. Parkinsonsjuksköterskan har en viktig roll som vårdkoordinator.

År 2023 – Medlemsantalet ökar och vi blir fler!

Medlemmar nya som gamla ska alltid känna sig välkomna i föreningarna och i förbundet oavsett om man har stor eller liten erfarenhet av föreningslivet. Mer än 500 förtroendevalda gör redan en betydande insats för att kompetenshöja, utbyta erfarenheter och planera samt genomföra arrangemang. År 2023 är året då medlemsantalet ökade och vi blev fler. Ju fler medlemmar, desto starkare är vi!

Världsparkinsondagen i TV4 – Ny behandling ger hopp

Att få en tidig diagnos och lämplig insatt behandling direkt vet vi är avgörande för personer med Parkinsons sjukdom. Vi vet också att forskningen är viktig för oss och här pågår det intensiv aktivitet på flera plan, bland annat på forskningen om stamceller. I samband med Världsparkinsondagen fick förbundet programtid i TV4 för att berätta om Parkinsons sjukdom och om förbundets föreningsliv och viktiga verksamhet i våra alla föreningar i landet.

Förbundskongressen i Uppsala

Från Norrbotten i norr till Skåne i söder hade 23 av förbundets 24 länsföreningar slutit upp med representation till förbundskongressen i Uppsala. Sammanlagt var vi cirka 120 personer i den fullsatta kongressalen på Elite hotel Academia i Uppsala.

Tre mätbara mål antogs av kongressen:

1. Öka medlemsantalet
2. Jämlik och jämställd vård, där alla län ska ha möjlighet att registrera sig i det nationella Parkinsonregistret. Det handlar om att ge omedelbara förutsättningar till förbättringar i vården för personer med Parkinson. Målet är att nå och få med alla.
3. Vi ska öka kunskapen om Parkinsons sjukdom och parkinsonism. Vi ska påverka sjukvården och äldreomsorgen så att alla som behöver får stöd och hjälp av specialister i ett parkinsonsteam där även rehabilitering ska finnas med.

Ett annat viktigt beslut som kongressen fattade var att utse en grupp som ska arbeta för att Parkinsons sjukdom ska komma med i de nationella programområdena. Parkinsonförbundet har under många år påtalat behovet av en jämlik sjukvård och anser att det behövs kunskapsstöd som tas tillvara för att åstadkomma detta. I dagsläget saknas Parkinsons

sjukdom i listan över insatsområden. Genom att driva på att en nationell tillsatts så kan det arbetet påbörjas.

Ny förbundsstyrelse

På kongressen valdes också sex nya ledamöter in i förbundsstyrelsen. Tre ledamöter omvaldes, varav undertecknad ordförande var en av dessa. Hösten inledde vi därefter med intensiva arbetsdagar för förbundsstyrelse och förbundskansli. Här har vi planerat arbetet för att uppnå målen från kongressen.

Anhörigwebbinarium

Våra anhörigmedlemmar gör en stor insats. Förbundet ville uppmärksamma dem och bjöd in till ett webinarium som sändes från förbundskansliet. Programmet var gediget med många viktiga punkter. Det blev en lyckad eftermiddag med 300 anhörigmedlemmar som också hade möjlighet att ställa frågor i chatten. Genom nätverksbyggande skapas gemenskap med andra i samma situation och inspirerar till att fortsätta vidare utveckla nätverkandet.

Till er medlemmar, styrelse och alla andra förtroendevalda i landet, och till vårt kansli – ett stort tack för ett år av mycket stort engagemang och många goda insatser.

Eva-Lena Jansson
Förbundsordförande

Jenny Lundström
Generalsekreterare

Parkinsons sjukdom

Parkinsons sjukdom är en neurologisk sjukdom som främst drabbar den miljon nervceller i hjärnan som bildar signalsubstansen dopamin.

En brist på dopamin gör att det blir svårare att samordna kroppens rörelser. När större delen av dessa nervceller skadats uppstår de första märkbara symtomen. Symtomen förvärras ju fler dopaminproducerande nervceller som dör. Sjukdomen har ett fortskridande förlopp med gradvis ökande handikapp.

Vem får Parkinsons sjukdom?

Parkinsons sjukdom kan drabba vem som helst. Det finns en viss ärftlighet för sjukdomen, och den är nästan lika vanlig hos kvinnor som hos män. Den startar i de flesta fall efter 67 års ålder, men upp till 20 procent av de drabbade är under 67 år.

I Sverige finns idag cirka 22 000 personer med diagnosen. Omkring 2 000 personer per år får diagnosen. Parkinsons sjukdom är den snabbast växande hjärnsjukdomen i världen. Antalet personer som diagnostiseras med sjukdomen kommer att öka med det dubbla inom en tioårsperiod.

Symtom

Symtomen på Parkinsons sjukdom kan variera mycket från person till person och brukar till en början vara diffusa. De främsta symtomen är motoriska: rörelsehämning, muskelstelhet och skakningar. Försämrad balans är mycket vanligt. Även tal- och röstproblem kan uppkomma. Parkinson påverkar inte bara motoriken utan ger även upphov till så kallade icke-motoriska symtom. Det är till exempel vanligt med trötthet, sömnproblem, blodtrycksfall och inkontinens. Det är inte heller ovanligt med psykiska symtom som depression och nedstämdhet.

Medicinering och neurokirurgiska åtgärder

Eftersom ingen vet varför nervcellerna som producerar dopamin dör, går det ännu bara att behandla symtomen. Det finns ett tjugotal mediciner. Doseringen av medicinerna är mycket individuell och måste utprovas noggrant i samråd mellan läkare, patient och anhöriga.

Under den senare delen av sjukdomen kan tillståndet variera kraftigt under dagen, beroende på svängningar i effekten av medicinen. Det kallas dosglapp och är återkomst av parkinsonsymtom mellan två

doser och kan resultera i on/off-fenomen som ger häftiga svängningar mellan god rörlighet och stelhet. Även överrörlighet förekommer, då har man mycket svårt att kontrollera sina rörelser. När sedan mängden dopamin sjunker går personen över till off-läge och blir stel, orörlig och ibland nedstämd.

Den grundläggande behandlingen av Parkinsons sjukdom sker via olika läkemedel i tablettform. När dessa inte räcker till finns avancerad behandling som djup hjärnstimulering (DBS), pumpbehandling direkt till tunntarmen eller pumpbehandling direkt under huden.

Parkinsonsteam och rehabilitering

En tidig kontakt med ett parkinsonsteam är viktigt. Parkinsons sjukdom karaktäriseras av en, mellan olika individer, kraftigt varierande symtombild. Alla behandlingsinsatser måste därför individanpassas. Parkinsons sjukdom är en kronisk fortskridande sjukdom. Detta gör att all behandling måste omprövas allt eftersom tiden går.

Rehabiliteringsinsatser ska erbjudas under hela sjukdomsförloppet. Det är viktigt med kontinuerlig sjukgymnastik för att träna och bibehålla rörligheten i musklerna. Ofta handlar det om att bevara en god kroppshållning, att gå på rätt sätt eller att sitta och vända sig rätt, öva balans, rytm och koordination. All fysisk aktivitet är bra, och är den dessutom lustfylld är den ännu bättre, exempelvis dans. Det är också betydelsefullt att ha ett socialt och stimulerande liv. Förutom läkare är sjuksköterska, fysioterapeut, arbetsterapeut, dietist, logoped och psykolog nödvändiga för att bidra med behandling, råd och hjälpmedel.

Parkinsonförbundet är en ideell och demokratisk organisation som är religiöst och politiskt obunden. Parkinsonförbundet är en patientorganisation och som medlemmar välkomnar vi personer med Parkinson, deras anhöriga, sjukvårdspersonal och andra intresserade som vill stödja förbundet med medlemskap.

Förbundets verksamhet bygger på frivilliga och ideella insatser från medlemmarnas sida och är beroende av engagemanget och kompetensen hos cirka 500 förtroendevalda medlemmar. Dessa lägger mycket tid på att förverkliga organisationens visioner och mål. Förbundets intäkter kommer i huvudsak från medlemsavgifter, statsbidrag och gåvor.

Kongressen

Förbundets högsta beslutande organ är kongressen som sammanträder vartannat år. Då väljs bland annat förbundsstyrelsen. Kongressen är det formella beslutsorgan som säkerställer att den demokratiska processen hanteras korrekt och att beslutsfattandet därmed inte ska ifrågasättas i efterhand. Kongressen leds av ett mötespresidium som består av en ordförande och en sekreterare.

Kongressen består av länsordförandena samt valda ombud. Vid kongressen granskas förbundets förvaltning och ansvarsfrågor behandlas. Kongressen har utifrån detta att besluta om ansvarsfrihet för styrelsen. Kongressledamöterna utses av länsföreningarna.

Ordförandekonferensen

Vartannat år, mellan kongresserna, sker en ordförandekonferens. Ordförandekonferensen är liksom kongressen stadgereglerad. Till ordförandekonferensen kallar den länsförening som utsetts av föregående ordförandekonferens som också ansvarar för konferensens innehåll med stöd av förbundets kansli. Ordförandekonferensen består av länsföreningarnas ordföranden samt Parkinsonförbundets styrelse. Till ordförandekonferensen är generalsekreteraren adjungerad. På ordförandekonferensen behandlas samverkansfrågor och ges möjlighet till erfarenhetsutbyte.

Länsföreningarna & lokalföreningarna

Parkinsonförbundets länsföreningar är regionala sammanslutningar av enskilda medlemmar och/eller lokala föreningar. Lokalföreningarna har en egen styrelse, men tillhör sin länsförening.

Nätverket för yngre

I förbundet finns också ett nätverk för personer i yrkesverksam ålder: Yngre Parkinson. För Yngre Parkinson finns en styrgrupp som bland annat planerar sammankomster. Styrgruppen utses av förbundsstyrelsen.

Ansvarsfördelning

Förbundsstyrelsen ansvarar för att förbundets strategier och långsiktiga arbete genomförs, medan de operativa funktionerna åligger förbundskansliet under ledning av en generalsekreterare. Generalsekreteraren är adjungerad till förbundsstyrelsens sammanträden. En viktig uppgift är att samordna information och opinionsbildning internt och externt i, för medlemmarna, viktiga frågor. Förbundet arrangerar också utbildningar och seminarier.

Samarbete med andra viktiga organisationer

En av de största och mest kända fonderna inom parkinsonområdet är **Stiftelsen Parkinsonförbundets forskningsfond** (Parkinsonfonden). Den stiftades av Parkinsonförbundet år 1987. Parkinsonfonden har ett 90-konto som är ställt under överinseende av Svensk Insamlingskontroll. Parkinsonfonden har som sitt huvudsakliga ändamål att stödja svensk klinisk parkinsonforskning, d.v.s. forskning som bedrivs i Sverige. H.M. Drottning Silvia är sedan år 2004 beskyddare av Parkinsonfonden.

Parkinsonförbundet är medlem i **Funktionsrätt Sverige**, en sammanslutning av ett fyrtiotal patientföreningar som samverkar kring gemensamma frågor. Förbundsordförande Eva-Lena Jansson deltar i Funktionsrätt Sveriges sammanträden för ordföranden och generalsekreterare Jenny Lundström i sammanträden för kanslichefer. Här diskuteras bland annat viktiga sakfrågor inom patient- och handikapporganisationerna i Sverige. Samverkan sker även på nordisk nivå inom **Nordiska Parkinsonrådet** (NPR). Parkinsonförbundet har sedan länge ett etablerat samarbete med vårdpersonalens olika organisationer, bland annat med **Vårdföreningen Movement Disorders** (VfMD) och **Swedish Movement Disorder Society** (SWEMODIS).

Styrelse, kansli, revisorer & valberedning

Förbundsstyrelsen har under året haft tio protokollförda möten, varav sju på videolänk och tre som fysiska möten. Styrelsen och kansliets personal träffades också på en gemensam arbetskonferens i september.

Förbundsordförande

Eva-Lena Jansson, Örebro

Vice förbundsordförande

Monica Vikingsson, Lomma

Styrelseledamöter

Lena Schalin, Tygelsjö
Lennart Moberg, Härnösand
Sören Hovler, Götene
Lars Ersäng, Örebro
Frida Karlsson, Nordmaling

Styrelseersättare

Johan Lökk, Solna
Karin Nordborg, Lidingö

Revisorer

Sune Andersson, Kristinehamn
Bernt Kruse, Täby

Revisorsersättare

Ulla Eliasson, Härnösand

Externrevisor

Göran Berg, Berg & Bergström Stockholm AB

Valberedning

Inge Nordqvist, Tygelsjö
Lena Gårdh Sjöman, Eskilstuna
Kristina Hagström, Örebro
Bengt-Erik Johansson, Umeå
Sara Riggare, Stockholm

Valberedning, ersättare

Bo Regnér, Kungsbacka
Solveig Tjernquist Ekström, Västervik

Kanslipersonal

Jenny Lundström, generalsekreterare
Anna Wedin, kommunikatör
Teuta Hatipi, koordinatör för
medlemsregistret/handläggare
Jan Thylander, ekonomikonsult

Förbundets representanter i arbetsgrupper, ansvarsområden, med mera.

Anhörigfrågor

Monica Vikingsson, Lennart Moberg och Sören Hovler

Parkinsonlinjen - stödtelefon

Gunnar Asteberg och Anna Wedin

Webbredaktör

Anna Wedin

Styrgrupp för Nätverket Yngre Parkinson - utses av förbundsstyrelsen

Lena Schalin, Lena Peterson, Isabelle Bede, Cecilia Qwinth och Lars Ersäng

Facebookgruppernas administratörer ("Personer med Parkinson", "Anhöriga till personer med Parkinson" och "Yngre Parkinson")

Monica Vikingsson, Lena Schalin, Åsa Simu Holmgren och Anna Wedin

NPR – Nordiskt Parkinson Råd

Eva-Lena Jansson och Jenny Lundström

Parkinsonförbundets forskningsfond

Eva-Lena Jansson

Funktionsrätt Sveriges ordförandemöten

Eva-Lena Jansson

Funktionsrätt Sveriges kanslichefsmöten

Jenny Lundström

Socialstyrelsens utvärderingsgrupp av riktlinjerna för MS och Parkinsons sjukdom

Eva-Lena Jansson

Regeringens funktionshinderdelegation

Eva-Lena Jansson

Läkemedelsverkets patient- och konsumentråd

Eva-Lena Jansson och Jenny Lundström

Parkinsonregistret, patientrepresentant för Parkinsonförbundet

Karin Nordborg

Medlemsverksamhet

Den medlemsinriktade verksamheten bedrivs i första hand av våra läns- och lokalföreningar, men ett antal aktiviteter arrangeras av förbundet.

Förbundets kongress

Parkinsonförbundets kongress ägde rum 13-14 maj, på Elite Hotel Academia i Uppsala. Bland många andra beslutspunkter valdes en ny förbundsstyrelse. Helgens program innehöll sedvanliga kongressförhandlingar och leddes av Bengt Westerberg som kongressordförande. Vidare innehöll programmet en föredragning av Parkinsonfondens nye ordförande Stefan Åsberg, som berättade om Parkinsonfondens verksamhet och forskningsutdelningar.

På söndagen medverkade Dag Nyholm som är specialistläkare på Parkinsons sjukdom och professor i neurologi. Han arbetar vid Akademiska sjukhuset i Uppsala och är knuten till Uppsala universitet. Dag medverkade under rubriken: "Att behandla Parkinsons sjukdom – från Nobelpriset till vardagslivet".

Det är glädjande för oss att vi slog i taket för anmälda ombud och deltagare till årets kongress. Vi hade representanter från 23 av våra totalt 24 länsföreningar.

Kongressen beslöt efter utförlig diskussion att höja medlemsavgiften inför år 2024. För personer med Parkinson och för anhörig- och stödmedlemmar med tidning höjdes den till 360 kronor per år. För anhörig- och stödmedlemmar utan tidning till 140 kronor per år.

Digitala ordförandemöten

Vid två tillfällen under året, den 19 januari och den 21 september, träffades förbundets länsordföranden och delar av förbundsstyrelsen i digitala möten för information och erfarenhetsutbyte.

Nätverksträff för Yngre Parkinson

Yngre Parkinson är ett nätverk för personer med Parkinson i yrkesverksam ålder, det vill säga som är 67 år eller yngre. Syftet är att stärka dem genom att ge dem verktyg och kunskap att hantera livet med Parkinson.

Ett 60-tal personer träffades under en helg på folkhögskolan Ädelfors i början av september för att ta del av ett mycket uppskattat arrangemang med föreläsningar, fysiska aktiviteter och social verksamhet.

Medlemsenkät om vården

I slutet av mars fick alla medlemmar med Parkinson möjlighet att svara på en enkät om hur det ser ut för dem när det gäller tillgången till parkinsonsvård. Hela 1.300 personer svarade på enkäten. Knappt hälften hade träffat sin parkinsonsläkare två gånger eller fler det senaste året. Skillnaderna mellan olika delar av landet är stora och Socialstyrelsens riktlinjer för parkinsonsvården är långt ifrån uppfyllda för alla med Parkinson. Hela enkätresultatet presenterades i Parkinsonjournalen nr 2.

Verksamhet under 2023

Webbinarium för anhöriga

Den 12 oktober arrangerade förbundet ett digitalt seminarium för anhöriga. På webinariet medverkade bland andra två anhörigkonsulenter från Stockholms stad. Cirka 300 personer deltog i sändningen. Webinariet spelades in och hade fram till årsskiftet visats drygt 500 gånger.

Stödtelefonen Parkinsonlinjen

Förbundets stödtelefon Parkinsonlinjen är bemannad av ideellt arbetande medlemmar fyra gånger i veckan året om. Under 2023 tog man emot nästan 200 samtal.

Öppet möte om avancerad behandling

För att öka kunskapen om såväl Parkinson som avancerad behandling så har förbundets ledning, i samarbete med länsföreningarna, påbörjat en föreläsningsserie som startade i Örebro den 7 november. Vid den öppna föreläsningen, som lockade många besökare, medverkade överläkare Madeleine Stackelberg och Parkinsonsjuksköterska Marie Lennström från Neurologmottagningen på Universitetssjukhuset i Örebro.

Information och opinionsbildning

En viktig uppgift för förbundet är att samordna information och opinionsbilda både internt som externt i angelägna frågor.

Information vid Handbolls-VM

Parkinsonförbundet var inbjudet och deltog vid VM-repet i handboll när Sverige mötte Serbien den 9 januari i Halmstad. Matchen var en hyllning till legendaren Bengt "Bengan" Johansson som hade Parkinsons sjukdom och avled i maj 2022. Förbundet och länsföreningen Parkinson Halland informerade

besökarna om Parkinsons sjukdom, förbundets verksamhet och rekryterade även nya medlemmar.

Möte med äldre- och socialförsäkringsministern

Den 18 januari fick förbundet möjlighet att träffa äldre- och socialförsäkringsminister Anna Tenje. Vid mötet överlämnades tre remissvar på utredningar som faller under ministerns ansvarsområde samt förbundets broschyrer "Parkinsons sjukdom" och "Parkinson för närstående". och boken "Faktabok om Parkinsons sjukdom".

Förbundet i TV4

I samband med världsparkinsonsdagen den 11 april intervjuades förbundsordförande Eva-Lena Jansson och professor Malin Parmar i TV 4-programmet "Efter fem". Detta med anledning av de påbörjade transplantationerna av stamceller på människor med Parkinsons sjukdom.

Almedalen

Förbundet var representerat av Eva-Lena Jansson under Almedalsveckan, där hon deltog vid möten med politiker och rundabordssamtal med patientorganisationer. I samband med Almedalsveckan medverkade hon vid ett öppet möte arrangerat av Parkinson Gotland.

Två remissyttranden från förbundet

EU:s läkemedelslagstiftning: Kommissionens förslag på förordning och direktiv av humanläkemedel inom äldreomsorgen Diariennr: S2023/01768

EUs förslag till reviderad läkemedelslagstiftning syftar till att garantera en hög folkhälsolivå genom att säkerställa läkemedlens kvalitet, säkerhet och effektivitet. Parkinsonförbundet är positiv till denna omfattande översyn, särskilt ur ett patientsäkerhetsperspektiv och ställer sig bakom huvudmålen. Förbundet påpekar dock att det är viktigt att lagstiftningen inte stannar vid "mål" utan att det också finns tillsynsmyndigheter för upprätthållandet av läkemedelslagen så att patientsäkerheten tryggas.

Ds 2023:23: Bättre tillgång till hälso- och sjukvård i hela landet genom främjande av etablering i glesbygd.

Parkinsonförbundet ställer sig bakom förslagen och bedömningar avseende jämlik vård. Dock är det av vikt för Parkinsonförbundet att det i förslagen till regeringen även läggs in att främja tillgången till en "jämförbar" vård, säger Eva-Lena Jansson, förbundsordförande och Jenny Lundström, generalsekreterare.

World Parkinson Congress

Karin Nordborg, ersättare i förbundsstyrelsen och ordförande i Parkinson Stockholm, representerade förbundet vid World Parkinson Congress i Barcelona, den 4-7 juli.

Drygt 2.500 deltagare från hela världen fick ta del av föreläsningar, seminarier och erfarenhetsutbyte. Karin Nordborg rapporterade från kongressen i Parkinsonjournalen nr 3.

Nordiskt parkinsonrådsmöte i Helsingfors

Det årliga mötet i Nordiskt Parkinsonråd hölls den 5-7 september i Helsingfors. Nordiskt Parkinsonråd är ett samarbete mellan de nordiska parkinsonföreningarna, som organiserar och arbetar för personer med Parkinsons sjukdom och deras anhöriga. Nordiska Parkinsonrådet består av: Sverige, Danmark, Finland, Norge, Island och Färöarna.

Medlemstidningen Parkinsonjournalen

Parkinsonjournalen är förbundets medlemstidning och distribueras till alla fullt betalade medlemmar. Tidningen distribueras även till ett flertal rehab- och neuromottagningar.

Tidningen fokuserar på att ge information och kunskap kring Parkinsons sjukdom och behandlingsmetoder, liksom information om rättigheter och stöd. I tidningen intervjuas även medlemmar om hur de hanterar sin sjukdom. Parkinsonjournalen utkom med fyra nummer under 2023. Tidningen finns även att läsa som digitalt blädderexemplar på förbundets webbplats.

Digitala medlemsbrev

Under året började förbundet sända ut digitala medlemsbrev en gång i månaden med nyheter om förbundets verksamhet och annan information. Nyhetsbrev har mottagits positivt. Drygt två tredjedelar av medlemmarna öppnar och läser breven.

Parkinsonförbundets webbplats

Webbplatsen är en viktig källa till information om Parkinsons sjukdom, behandlingsmetoder och stöd. Under året hade webbplatsen 150 000 besök.

Medlemsundersökning 2023

I november 2022 presenterade Socialstyrelsen resultatet av sin översyn av de nationella riktlinjerna för Parkinsons sjukdom. Riktlinjerna är ett underlag för prioriteringar och resursfördelning inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

Parkinsonförbundet skickade ut en enkät till alla medlemmar med Parkinson för att ta reda på hur väl riktlinjerna följs runt om i landet. Det kom svar från 1.300 personer. Förbundet kan konstatera att regionerna inte lever upp till Socialstyrelsens riktlinjer. Förbundet fortsätter att driva denna viktiga fråga gentemot ansvariga politiker och ministrar.

Besök hos parkinsonläkare

Enligt riktlinjerna ska vården erbjuda återkommande undersökningar minst två gånger per år. För personer med långt gången Parkinson ska vården erbjuda undersökningar minst fyra gånger per år.

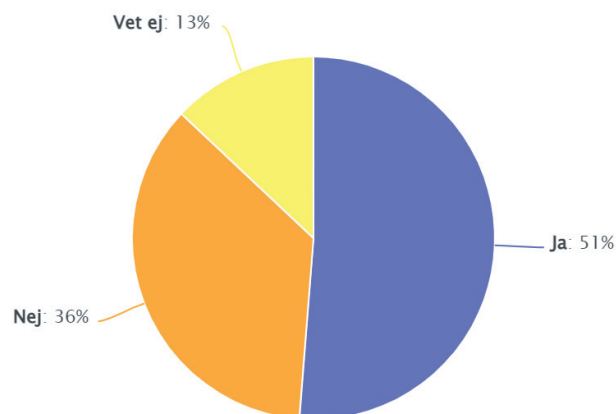
Av enkätsvaren framgick att bara knappt hälften av medlemmarna fått träffa sin parkinsonläkare två gånger eller fler de senaste tolv månaderna. Hela tio procent svarar att de inte fått träffa läkaren alls de senaste året.

Skillnaderna mellan regionerna är stora. I Stockholm är det bara fyra procent som inte fått träffa sin läkare alls, till skillnad från Västerbotten där hela 21 procent inte fått träffa sin läkare en enda gång det senaste året.

Tillgång till parkinsonsteam

Enligt Socialstyrelsens riktlinjer ska alla med Parkinsons sjukdom ha tillgång till ett så kallat parkinsonsteam bestående av läkare, sjuksköterska och minst

Har du tillgång till ett parkinsonsteam?

ytterligare två som kan vara fysioterapeut, arbetsterapeut, logoped, kurator, dietist och så vidare. Drygt hälften av de som svarat på enkäten har tillgång till ett parkinsonsteam.

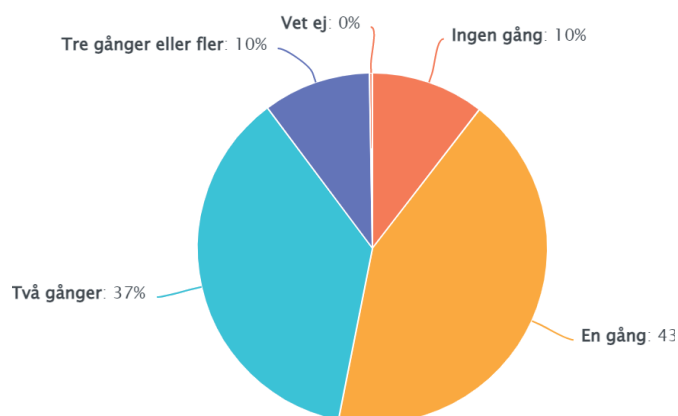
Behandling med KBT och antidepressiva läkemedel

Efter den översyn som Socialstyrelsen gjorde av riktlinjerna år 2022 har behandling med kognitiv beteendeterapi (KBT) fått en lika hög prioritet som behandling med antidepressiva läkemedel. Det är ett litet fåtal som erbjudits KBT, betydligt fler har erbjudits antidepressiva läkemedel.

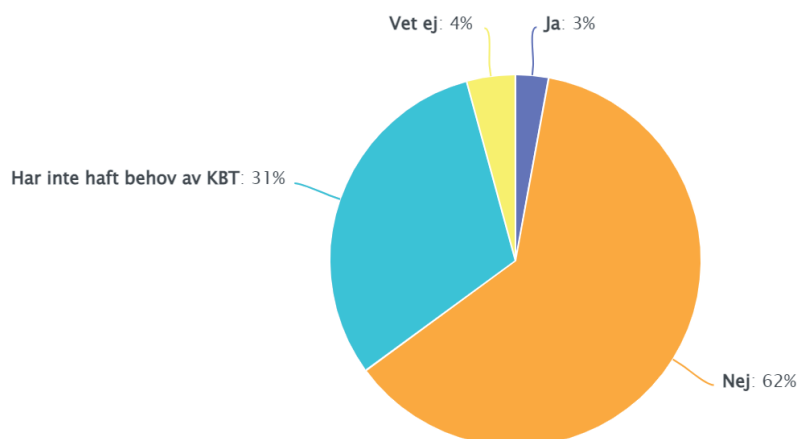
Träning av gång och balans

Rehabiliteringsinsatser som kan förbättra gångförmågan och balansen bör erbjudas enligt Socialstyrelsens riktlinjer. En dryg fjärdedel hade erbjudits detta, medan nästan hälften inte fått erbjudandet under det senaste året.

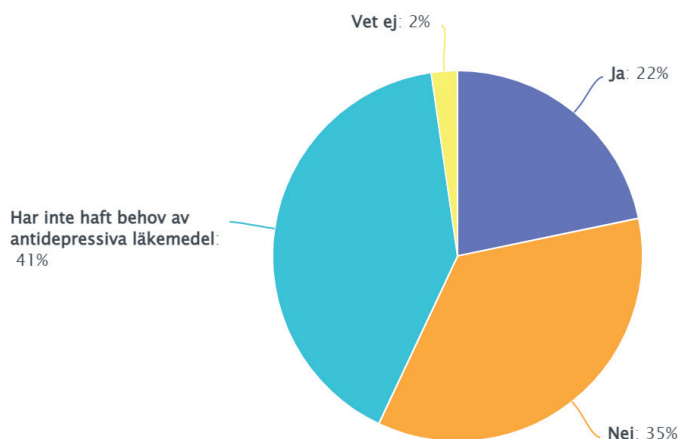
Hur många gånger har du träffat en parkinsonläkare/ specialistläkare under de senaste 12 månaderna?

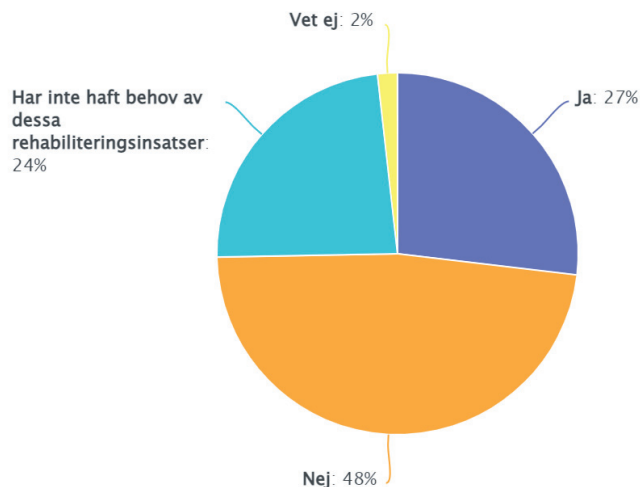
Har du erbjudits kognitiv beteendeterapi (KBT) under de senaste 12 månaderna?

Har du erbjudits behandling med antidepressiva läkemedel under de senaste 12 månaderna?

Har du erbjudits rehabiliteringsinsatser under de senaste 12 månaderna?

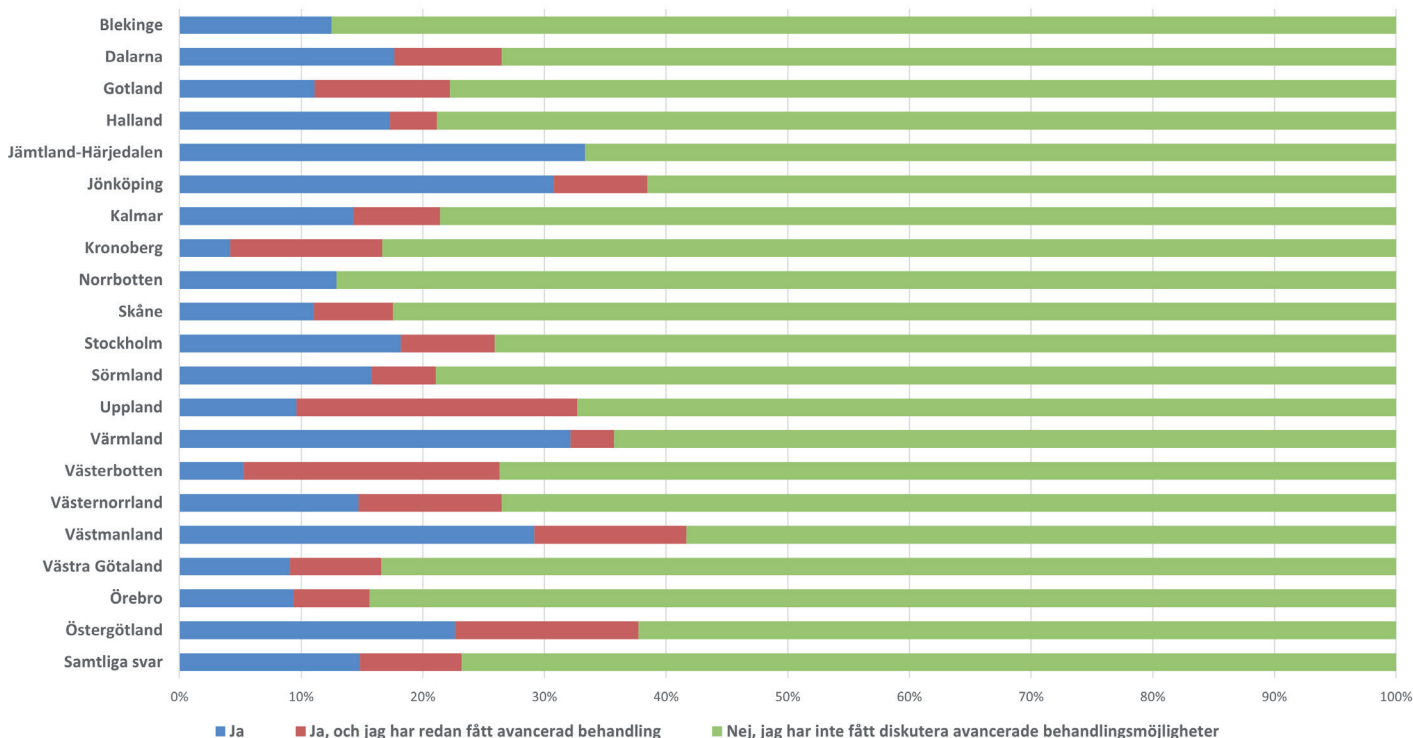

Avancerade behandlingar

När symtomfluktuationerna är svårkontrollerade trots tätare läkemedelsintag och tilläggsmediciner bör man diskutera avancerad behandling med läkemedels-pump eller DBS (deep brain stimulation). I enkäten ställde vi frågan om man fått diskutera avancerade behandlingsmöjligheter i samråd med vården. En överväldigande majoritet, nästan tre fjärdedelar, svarade att de inte fått diskutera detta med vården. En knapp femtedel, 22 procent, hade fått diskutera eller redan fått avancerad behandling.

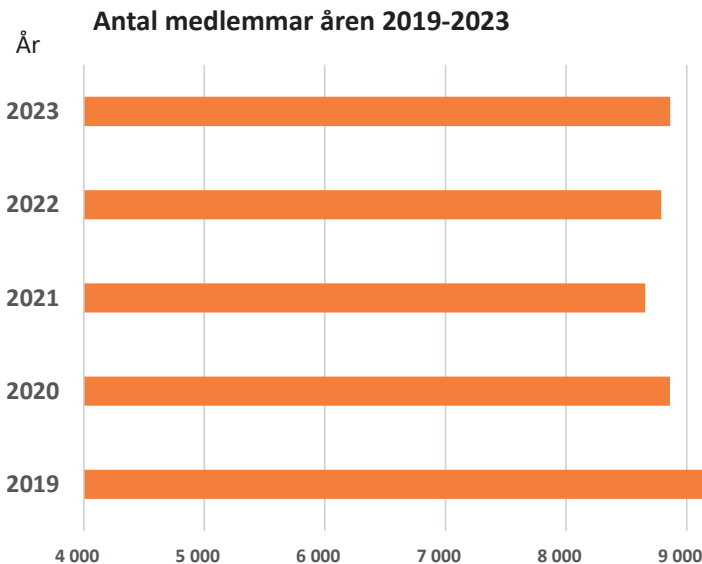
Det är stora skillnader mellan regionerna när det gäller i vilken utsträckning som man fått diskutera de avancerade behandlingsmöjligheterna. I Blekinge och Norrbotten är det bara ett fåtal, medan det är betydligt fler i Västmanland, Östergötland och Jönköping.

Har du fått diskutera avancerade behandlingsmöjligheter i samråd med vården?

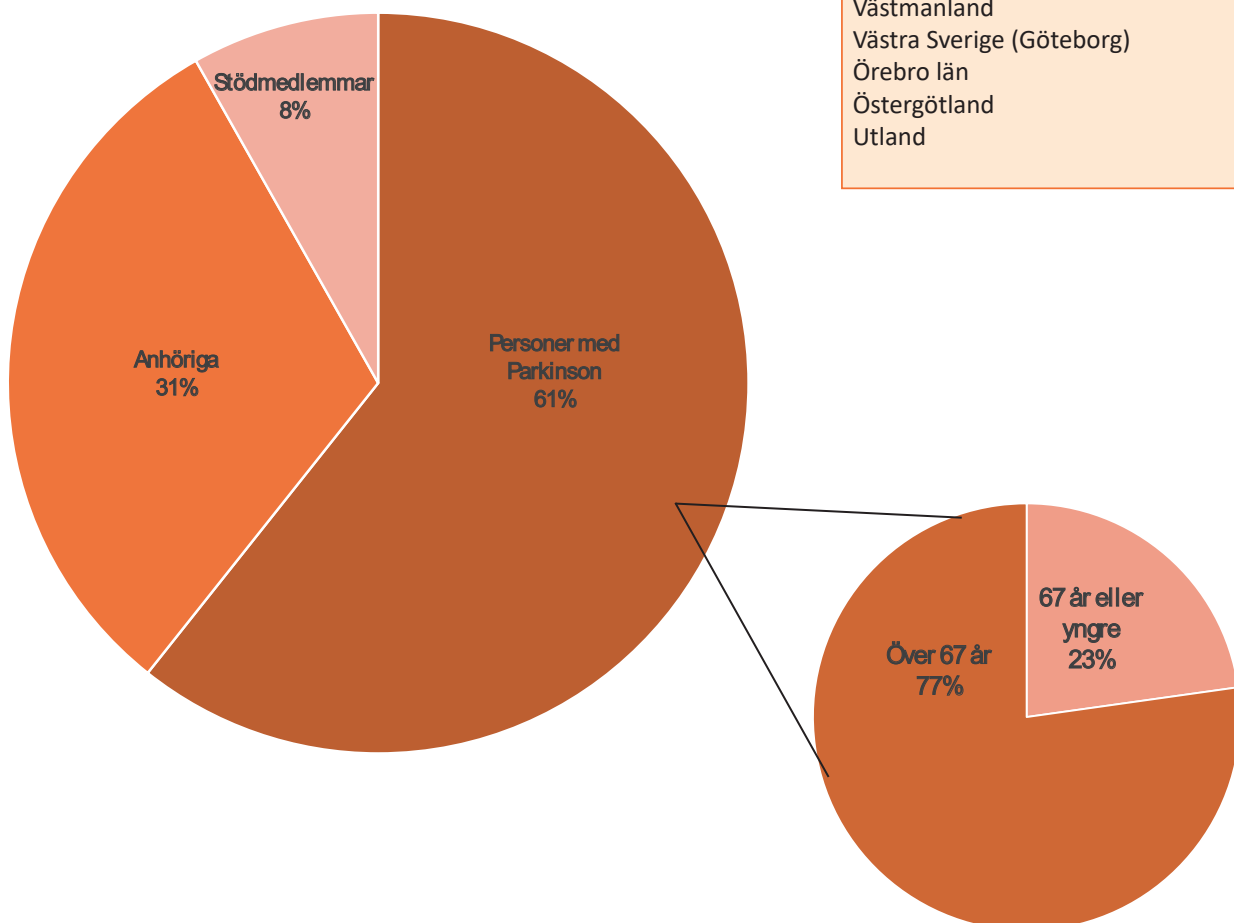

Medlemmar & medlemsutveckling 2023

Drygt 60 procent av medlemmarna i Parkinsonförbundet är personer som har Parkinsons sjukdom, en knapp tredjedel är anhöriga och resten stödmedlemmar. Av de medlemmar som har Parkinson är majoriteten 67 år eller äldre. Förbundets medlemsantal ökade kontinuerligt fram till år 2020. Under pandemiåren, år 2020 och år 2021, minskade medlemsantalet. Under 2023 har antalet medlemmar åter ökat.

Länsförening	Antal medlemmar
Blekinge	134
Dalarna	198
Gotland	100
Gävleborg	334
Halland	374
Jämtland-Härjedalen	126
Jönköpings län	332
Kalmar län	189
Kronoberg	226
Norra Älvsborg-Bohuslän	354
Norrbottn	270
Skaraborg	275
Skåne	1170
Stockholm	1575
Södra Älvsborg	131
Sörmland	255
Uppland	412
Värmland	246
Västerbotten	359
Västernorrland	380
Västmanland	243
Västra Sverige (Göteborg)	641
Örebro län	240
Östergötland	286
Utland	13
Totalt	8 863

Ekonomisk rapport 2023

	Utfall 2023-12-31	Ekonomiska riktlinjer 2023
Förbundets intäkter		
Medlemsavgifter	2 107 924	2 070 000
Externa bidrag (statsbidraget)	3 693 506	3 700 000
Gåvor och arv	380 306	250 000
Försålda trycksaker och varor	65 442	100 000
Annonsintäkter Parkinsonjournalen	160 600	150 000
Folkspel och lotter	85 925	150 000
Övriga bidrag och sponsring	95 232	150 000
Fakturerade frakter och prenumerationer	0	10 000
Uttag fond för ändamålsbestämda medel	554 090	908 000
Summa förbundets intäkter	7 143 025	7 488 000
Förbundets kostnader		
<i>Förbundets verksamhet</i>		
Utbetalning av medlemsavgifter till länsföreningarna	-1 208 584	-1 180 000
Information, trycksaker och varor	-46 924	-70 000
Avgift till Funktionsrätt Sverige samt org.försäkr	-332 844	-350 000
Medlemskap i NPR och internationellt samarbete	- 27 146	-30 000
Köpta varor	- 66 317	-10 000
Förändring av lager	-40 000	-40 000
Medlemsregistret	-260 845	-130 000
Världsparkinsondagen	-4 855	-10 000
Kongressen	-304 856	-450 000
Världsparkinsonkongressen Barcelona	-17 852	-20 000
*Nätverksträff Yngre Parkinson	-132 268	-150 000
*Höstmöte Parkinsonlinjen	0	-75 000
*Webbinarium för anhöriga	-52 892	-50 000
Nordiskt Parkinsonråd	-26 249	-20 000
Hemsidan	-126 999	-75 000
Parkinsonjournalen	-584 117	-700 000
Sökta projektbidrag från länsföreningarna	-50 000	-100 000
<i>Summa kostnader förbundets verksamhet</i>	-3 282 748	-3 460 000
<i>Fasta kostnader</i>		
Lokalkostnader	-310 167	-370 000
Styrelse och övriga administrationskostnader	-853 479	-900 000
Personalkostnader inkl arbetsgivaravgifter, pensioner m m	-2 638 738	-2 667 000
Avskrivningar hemsidan	-140 628	-141 000
Finansiella intäkter/kostnader netto	82 735	50 000
<i>Summa fasta kostnader</i>	-3 860 277	-4 028 000
Summa förbundets kostnader	-7 143 025	-7 488 000
Förbundets resultat	0	0
<u>*Medlemsaktiviteter som förbundet arrangerar i mån av medel</u>		
Nätverksträff Yngre Parkinson	132 268	150 000
Höstmöte Parkinsonlinjen	0	75 000
Webbinarium för anhöriga	52 892	50 000

Styrelsen för Svenska Parkinsonförbundet, 857205-3380, med säte i Stockholm, får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2023.

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Svenska Parkinsonförbundet grundades år 1986 och är en ideell och demokratisk riksorganisation som är religiöst och politiskt obunden. Vi är en idéburen organisation utan vinstintressen.

Parkinsonförbundet har ca 9 000 medlemmar, är huvudorganisation för 24 länsföreningar och 40 lokala föreningar i landet.

Främjande av ändamålet

Vi arbetar med att förbättra för personer med Parkinson, personer med parkinsonliknande sjukdomar och deras anhöriga genom aktiviteter och arrangemang, opinionspåverkande artiklar, pressmeddelanden, debatter och remissyttranden till beslutsfattare och departement.

Förbundet håller informationsmöten och hearings om Parkinsons sjukdom och publicerar medlemstidskriften Parkinsonjournalen. I den finns bland annat intervjuer med medlemmar samt information och forskning om Parkinson för att öka kunskapen om sjukdomen. Vi ger ut och distribuerar kvalificerad litteratur genom försäljning av bland annat faktaböcker om Parkinson.

Förbundet tillhandahåller en stömlinje: Parkinsonlinjen, dit personer kan ringa och tala med någon som har Parkinson eller med anhörig till person som har Parkinson.

Förbundet bildade år 1987 Parkinsonförbundets stiftelsefond, även kallad Parkinsonfonden, som delar ut ekonomiska bidrag till stöd för klinisk forskning om Parkinson.

Vi informerar om lagar och regler för att underlätta för den enskilda personen i förhållande till vården och myndighetsbeslut.

Förbundet samarbetar också med andra patientorganisationer, som exempelvis Funktionsrätt Sverige och vi utbyter erfarenheter nordiskt och internationellt med andra parkinsonorganisationer, samt med forskningsuniversitet nationellt som internationellt.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Parkinsonförbundet träffade äldre- och socialförsäkringsminister Anna Tenje vid ett särskilt möte för att lyfta viktiga sakfrågor för förbundets medlemmar. Från förbundet redogjordes för risken med en återgång till den tidigare lagstiftningen och därmed orimliga krav på den som är sjukskriven. Ministerns svar till förbundet var att försäkringen ska ge ekonomisk trygghet för den som på grund av sjukdom inte kan arbeta. Fokus ska vara på rehabilitering som ska motverka långa sjukskrivningar. Den andra frågan som förbundet tog upp var behovet av ökad kunskap i samhället om Parkinsons sjukdom, framförallt inom vård och omsorg. Ministern svarade att under 2023 har avsatts medel till Äldreomsorgslyftet som ska ge omsorgens personal möjlighet att stärka sin kompetens på arbetstid.

I samband med Världsparkinsondagen medverkade förbundets ordförande Eva-Lena Jansson i ett reportage i TV4. Vår förbundsordförande redogjorde för hur det är att leva med Parkinsons sjukdom och om vikten av att träna, äta bra, ha roligt och gå med i Parkinsonförbundet. I reportaget deltog också Malin Parmar, professor i cellulär neurovetenskap vid Lunds universitet och forskare på Parkinsons sjukdom. Nya positiva framsteg har nu gjorts inom forskningen med stamcellsbehandling som hoppas kunna fördröja sjukdomen med 10-20 år.

Parkinsonförbundet höll kongress den 13-14 maj i Uppsala. Kongressen var välbesökt, intensiv, fartfylld och lärorik. Ny förbundsstyrelse valdes och motioner tillsammans med viktiga sakfrågor diskuterades under ledning av Bengt Westerberg, tidigare socialminister och ledare för Folkpartiet. Från Norrbotten i norr till Skåne i söder hade 23 av landets 24 länsföreningar slutit upp med representation. Sammanlagt hade 120 medlemmar, ombud och övriga deltagare, samlats i den fullsatta kongressalen på Elite hotel Academia i Uppsala.

Under våren publicerades: Boken Hallucinationer - den okända sidan av Parkinsons sjukdom. Boken gavs ut med ekonomiskt stöd av medlemmarna Mats och Ingrid Heimans stiftelse: ParkinsonResearch Foundation. Författare är Ulf Wickbom. Förbundets generalsekreterare Jenny Lundström hade förmånen att skriva förordet till boken och förbundets medlemmar ges möjlighet att köpa boken till rabatterat pris. Boken bidrar till att skapa en större förståelse för de olika tillstånden i sjukdomen. Fler berättelser och en större öppenhet i frågan minskar stigmatisering.

Årets viktiga kongress, World Parkinson Congress, hölls juli i Barcelona. Fler än 2 500 deltagare hade samlats för att ta del av föreläsningar, seminarier och erfarenhetsutbyte. Kongressen är ett evenemang som i högsta grad är för personer med Parkinsons sjukdom och inte enbart en medicinsk diagnos. Från förbundet deltog Karin Nordborg, ersättare i förbundsstyrelsen och ordförande i länsföreningen Parkinson Stockholm.

Under hösten arrangerade förbundet ett digitalt webinarium för sina anhängmedlemmar. Moderator var förbundets vice ordförande Monica Vikingsson. Med kunskap om sjukdomen och dess symtom, läkemedel, mat, träning med mera, ökar tryggheten- och förmågan i att vara ett bra stöd. Webbinariet var mycket uppskattat och över 300 personer deltog. Webbinariet går att ta del av i efterhand via förbundets webbplats.

Flerårsöversikt

Belopp i kr

	2023	2022	2021	2020
Förbundets intäkter	6 815 535	8 345 832	7 039 221	2 880 633
Resultat efter finansiell intäkter och kostnader	-554 090	1 191 948	970 057	-1 886 799
Soliditet %	69	74	69	62

Resultaträkning 2023

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2023-01-01- 2023-12-31</i>	<i>2022-01-01- 2022-12-31</i>
<i>Förbundets intäkter, lagerförändring m. m.</i>			
Medlemsavgifter		2 107 924	2 049 720
Gåvor		380 306	1 761 533
Statliga bidrag		3 693 506	3 754 961
Nettoomsättning	2	492 642	602 382
Övriga rörelseintäkter	3	141 157	177 236
Summa intäkter, lagerförändring m.m.		6 815 535	8 345 832
<i>Förbundets kostnader</i>			
Förbundskostnader	4	-3 509 348	-3 077 500
Övriga externa kostnader	5	-1 163 646	-1 474 334
Personalkostnader	6	-2 638 738	-2 440 367
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-140 628	-140 627
Summa förbundets kostnader		-7 452 360	-7 132 828
Rörelseresultat		-636 825	1 213 004
<i>Finansiella poster</i>			
Resultat från övriga finansiella anläggningstillgångar		-39 867	10 501
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		90 058	2 387
Nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar och kortfristiga placeringar		33 578	-33 578
Räntekostnader och liknande resultatposter		-1 034	-366
Summa finansiella poster		82 735	-21 056
Resultat efter finansiella poster		-554 090	1 191 948
Årets resultat		-554 090	1 191 948

Balansräkning 2023

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2023-12-31</i>	<i>2022-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Aktiverade IT-kostnader ny hemsida	7	421 871	562 499
Summa immateriella anläggningstillgångar		421 871	562 499
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	8	1 278 653	1 647 015
Andra långfristiga fordringar		25 000	25 000
Summa finansiella anläggningstillgångar		1 303 653	1 672 015
Summa anläggningstillgångar		1 725 524	2 234 514
Omsättningstillgångar			
Varulager m.m.			
Färdiga varor och handelsvaror		-	40 000
Summa varulager		-	40 000
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		39 558	43 381
Övriga fordringar		19 123	5 243
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		260 620	179 531
Summa kortfristiga fordringar		319 301	228 155
Kassa och bank			
Kassa och bank		6 486 381	6 016 296
Summa kassa och bank		6 486 381	6 016 296
Summa omsättningstillgångar		6 805 682	6 284 451
SUMMA TILLGÅNGAR		8 531 206	8 518 965
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Fritt eget kapital			
Fritt eget kapital vid årets början		6 260 205	5 068 256
Årets resultat		-554 090	1 191 948
Fritt eget kapital vid årets slut		5 706 115	6 260 204
Summa eget kapital		5 706 115	6 260 204
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		368 172	107 379
Övriga skulder		156 415	179 771
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		2 300 504	1 971 611
Summa kortfristiga skulder		2 825 091	2 825 091
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		8 531 206	8 518 965

Belopp i kr om inget annat anges.

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2016:10 Årsredovisning i mindre företag.

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad nyttjandeperiod. Följande avskrivningstider tillämpas:

Anläggningstillgångar	År
Immateriella anläggningstillgångar:	
-Hemsidan	5
Materiella anläggningstillgångar:	
-Inventarier, verktyg och installationer	5

Definition av nyckeltal

Nettoomsättning

Förbundets intäkter, fakturerade kostnader, sidosintäkter samt intäktskorrigeringar, d v s exklusive förbundets huvudintäkter som utgörs av medlemsavgifter, bidrag och gåvor.

Resultat efter finansiella poster

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, men före bokslutsdispositioner samt extraordinära intäkter och kostnader.

Soliditet

Eget kapital plus Avsättningar och fonder i förhållande till balansomslutningen.

Not 2 Nettoomsättning

2023-01-01- 2022-01-01-
2023-12-31 2022-12-31

Försålda varor	65 442	91 737
Prenumerationer och annonser Parkinsonjournalen	160 600	224 899
Övriga fakturerade kostnader	266 600	285 746
Summa	492 642	602 382

Not 3 Övriga rörelseintäkter

Stöd och bidrag	181 157	227 236
Förändring lager	-40 000	-50 000
Summa	141 157	177 236

Not 4 Förbundskostnader

2023-01-01- 2022-01-01-
2023-12-31 2022-12-31

Medlemsavgifter till länsföreningarna	1 208 584	1 171 920
Parkinsonjournalen	584 117	701 096
Kongressen	477 956	-
Parkinsonpodden	-	106 500
Utbildnings- och medlemsverksamhet	320 273	243 306
Medlemsregistret	260 845	247 358
Övriga förbundskostnader	657 573	607 320
Summa	3 509 348	3 077 500

Not 5 Övriga externa kostnader

Lokalkostnader	310 167	350 407
Resor, kost, logi	136 068	98 644
Möteskostnader	124 214	179 554
Administrationskostnader	593 197	845 729
Summa	1 163 646	1 474 334

Not 6 Personal

Personal

2023-01-01- 2022-01-01-
2023-12-31 2022-12-31

Medelantalet anställda	3	3
Summa	3	3

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

2023-01-01- 2022-01-01-
2023-12-31 2022-12-31

Löner och andra ersättningar	1 815 445	1 709 399
Summa	1 815 445	1 709 399
Sociala kostnader (varav pensionskostnader)	799 824	653 399
	168 586	126 451

Not 7 Immateriella tillgångar

	2023-12-31	2022-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden:</i>		
-Vid årets början	703 126	210 938
-Nyanskaffningar	-	492 188
Vid årets slut	703 126	703 126
<i>Ackumulerade avskrivningar:</i>		
-Vid årets början	-140 627	-
-Årets avskrivning	-140 628	-140 627
Vid årets slut	-281 255	-140 627
Redovisat värde vid årets slut	421 871	562 499

Not 8 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2023-12-31	2022-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	1 647 015	1 670 091
-Tillkommande tillgångar	-	932 230
-Avgående tillgångar	-401 940	-921 728
-Nedskrivningar av tillgångar	33 578	-33 578
Redovisat värde vid årets slut	1 278 653	1 647 015

Specifikation värdepappersinnehav

	<i>Anskaffningsvärde/ bokfört värde</i>	<i>Marknads- värde</i>
Corporate Bond Europe IG	322 927	361 128
Obligation Plus A	272 182	291 258
SPP FRN	346 423	366 791
Räntefond Kort Plus A	337 121	351 772
	1 278 653	1 370 949

Not 9 Ändamålsbestämda medel inom eget kapital

I eget kapital ingår ändamålsbestämda medel med 4 050 000 kr för framtida projekt och 694 959 kr för stöd till Parkinsonförbundets medlemmars sociala verksamhet.

Belopp vid årets ingång	4 876 500
Använda medel	-131 541
Belopp vid årets utgång	4 744 959

Underskrifter Årsredovisning

Svenska Parkinsonförbundet
857205-3380

Underskrifter

Stockholm den 31 januari 2024

Eva-Lena Jansson
Förbundsordförande

Monica Vikingsson
Vice förbundsordförande

Lena Schalin
Styrelseledamot

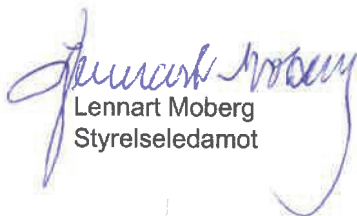
Lars Ersäng
Styrelseledamot

Sören Hovler
Styrelseledamot

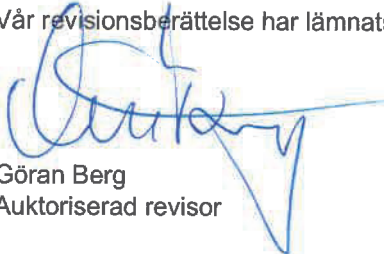

Frida Karisson
Styrelseledamot

Lennart Moberg
Styrelseledamot

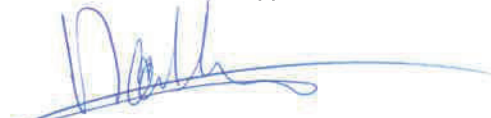
Vår revisionsberättelse har lämnats den 31 januari 2024

Göran Berg
Auktoriserad revisor

Sune Andersson
Förtroendevald revisor

Bert Kruse
Förtroendevald revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till förbunds kongressen i Parkinsonförbundet, org.nr 857205-3380

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Parkinsonförbundet för år 2023.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisions sed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten Den auktoriserade revisorns ansvar samt de icke-auktoriserade revisorernas ansvar.

Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisors sed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av förbundets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisions sed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisions-

Revisionsberättelse

sed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

1. identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

2. skaffar jag mig en förståelse av den del av förbundets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

3. utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

4. drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om förbundets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förbundet inte längre kan fortsätta verksamheten.

5. utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild. Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

De icke auktoriserade revisorernas ansvar

Vi har utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionsd i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av Parkinsonförbundets resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Parkinsonförbundet för år 2023.

Vi tillstyrker att förbunds kongressen beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsd i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till förbundet enligt god revisionsd i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

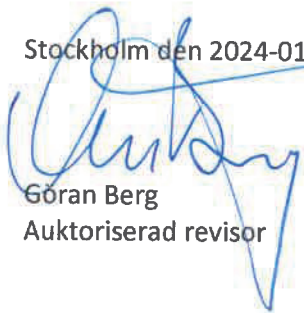
Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsd i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot förbundet.

Revisionsberättelse

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för förbundets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

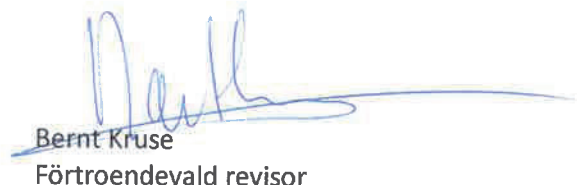
Stockholm den 2024-01-31.

Göran Berg
Auktoriserad revisor

Sune Andersson
Förtroendevald revisor

Bernt Kruse
Förtroendevald revisor

Parkinson förbundet

Adress: c/o Ioffice, Drottninggatan 33, 111 51 Stockholm

Telefon: 08-666 20 70

e-post: info@parkinsonforbundet.se

www.parkinsonforbundet.se

Parkinsonförbundets symbol är en mycket stiliserad bild av en synaps med en nerv-ända (under) som sänder ett kemiskt budskap, signalämnet (den lilla kulan), till nästa nervcell (över). Figuren vill alltså symboliskt visa hur dopamin upphäver eller avlyfter en hämning som belastar den parkinsonsjukes rörelsekontroll. Den är ritad av professor Göran Steg.